

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	58608 Оптика, лазерна фізика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	104 Фізика та астрономія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

02.04.2026 р.

Справа № 0166/АС-26

Галузева експертна рада Е II Фізика, математика, статистика (10 Природничі науки. 11 Математика та статистика) у складі:

Мартинюк Ольга Василівна – головуєчий,

Андрусак Іванна Володимирівна,

Гасюк Іван Михайлович,

Лень Євген Георгійович,

Мінакова Ксенія Олександрівна,

Самойленко Валерій Григорович,

за участі запрошених осіб:

Гожик Андрій Петрович – представник ЗВО,

Макаренко Олексій Володимирович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	58608
Назва ОП	Оптика, лазерна фізика
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	104 Фізика та астрономія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 6, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Цілі освітньої програми відповідають предметній області спеціальності 104 «Фізика та астрономія» та орієнтовані на підготовку фахівців у галузі оптики та лазерної фізики, здатних здійснювати науково-дослідну діяльність і застосовувати сучасні методи фізичних досліджень. Програмні результати навчання загалом корелюють із результатами навчання, визначеними стандартом вищої освіти для відповідної спеціальності. ГЕР також відзначає наявність у програмі дослідницької складової та виконання кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам магістерського рівня підготовки. Разом з тим, ГЕР погоджується з висновками експертної групи щодо наявності низки проблем у забезпеченні програмних результатів навчання. Зокрема встановлено, що: - програмні результати навчання РН14 не забезпечуються належним чином обов'язковими освітніми компонентами; - компетентності, сформульовані в СКО7, формально пов'язується з педагогічною практикою, однак структура програми не містить достатнього теоретичного підґрунтя для їх формування. Рекомендації попередньої акредитації щодо вдосконалення структури програми та забезпечення програмних результатів навчання були виконані лише частково. ЗВО у відповіді на зауваження ЕГ зазначає, що окремі зміни внесені до нової редакції освітньої програми (зокрема щодо практичної підготовки). Водночас ці зміни не повною мірою відображені у редакції освітньої програми, яка є предметом поточної акредитації. До того ж, в самооцінці ЗВО не надали зміст оновленої ОНП редакції 2025 року, а варіант програми, розміщений на сторінці факультету, порушує Стандарт у частині відповідності програмних результатів навчання та компетентностей (https://phys.knu.ua/wp-content/uploads/2025/06/id-69950_e5_m_opp_optika-lazerna-fizika_2025.pdf). Виконання підкритерію верифіковане частково.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Відповідність підкритерію повністю верифіковано.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Заклад вищої освіти декларує залучення різних груп стейкгоल्дерів до обговорення освітньої програми, зокрема, здобувачів вищої освіти, роботодавців, науково-педагогічних працівників. Згідно з матеріалами самооцінювання, окремі пропозиції роботодавців та здобувачів були враховані при оновленні змісту освітніх компонент.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета освітньої програми та програмні результати навчання сформульовані з урахуванням сучасних тенденцій розвитку фізичної науки, зокрема у сфері оптики та лазерної фізики, та відповідають предметній області спеціальності 104 «Фізика та астрономія». Програмні результати навчання спрямовані на формування у здобувачів здатності застосовувати сучасні методи фізичних досліджень та здійснювати наукову діяльність. При розробленні освітньої програми враховано галузевий контекст підготовки фахівців і досвід реалізації аналогічних вітчизняних

освітніх програм. Загалом мета освітньої програми та програмні результати навчання відповідають вимогам підкритерію.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП «Оптика, лазерна фізика» становить 120 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту». Структура програми передбачає 90 кредитів (75%) обов'язкових компонентів та 30 кредитів (25%) вибіркових дисциплін. Навчальний план передбачає 3600 годин загального навантаження, з яких 907 годин – аудиторна робота, 2243 години – самостійна робота, а 450 годин відведено на практичну підготовку. Експертна група зазначає, що обсяг практики в ОНП становить 9 кредитів ЄКТС та є меншим за 10 кредитів, передбачених Стандартом. Водночас ГЕР звертає увагу, що вимога Стандарту щодо практики обсягом не менше 10 кредитів ЄКТС стосується освітньо-професійних програм, тоді як акредитована програма має статус освітньо-наукової, на яку ця норма Стандарту не поширюється. Разом з тим експертна група відзначає можливу недостатність дослідницької складової програми порівняно з вимогами Стандарту щодо її мінімального обсягу (27 кредитів). ГЕР вважає, що до факторів, які формують дослідницькі навички, слід також віднести практично-зорієнтовану складову дисципліни ОК15 Оптична діагностика матеріалів, 6 кредитів, що передбачає виконання низки лабораторних робіт дослідницького спрямування. Виконання підкритерію в основному верифіковане.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Структура та зміст освітньої програми не повною мірою забезпечують досягнення заявлених програмних результатів навчання. Аналіз матриці відповідності освітніх компонентів програмним результатам навчання свідчить про недостатню узгодженість між окремими результатами навчання та освітніми компонентами, які мають забезпечувати їх формування. Зокрема, окремі ПРН не мають належного покриття обов'язковими компонентами освітньої програми або забезпечуються переважно вибірковими дисциплінами, що не гарантує їх досягнення всіма здобувачами. Крім того, структура програми демонструє фрагментарність у формуванні окремих компетентностей, зокрема пов'язаних із педагогічною діяльністю, що свідчить про недостатню логічну узгодженість між метою програми, її структурою та програмними результатами навчання. Разом з ЕГ, ГЕР констатує, що попри умовну акредитацію минулого року, зауваження щодо підкритерію 2.2 не були враховані: в акредитованій ОНП не формується СКО7 та не досягається ПРН 14 за рахунок жодної з обов'язкових ОК. Заявлений ЗВО у відповіді на зауваження ЕГ механізм формування СКО7 та набуття ПРН14 не підтверджений змістовим наповненням згадуваних у відповіді компонент та заходів. Розміщена на сторінці факультету оновлена версія ОНП не дає змоги констатувати виконання СКО7 та ПРН14 через відсутність подібних за змістом СК та ПРН у ній (попри наявність у Стандарті). Сукупність зазначених недоліків вказує на системні проблеми у проектуванні освітньої програми та підтверджує висновок експертної групи про критичну невідповідність освітньої програми вимогам підкритерію 2.2.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Відповідність підкритерію підтверджено.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОНП загалом передбачає можливість індивідуальної траєкторії. Процедури регулюються локальними актами університету, що забезпечує студентам право вибору дисциплін відповідно до їхніх інтересів і професійних цілей. Відповідність підкритерію підтверджено.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка в межах ОНП «Оптика, лазерна фізика» забезпечує формування професійних компетентностей через лабораторні практикуми, науково-дослідні практики та виконання магістерської роботи, поєднуючи теоретичні

знання з практичною діяльністю. Водночас набуття практичних навичок компетентності SK07 можливе лише за умови вибору дисципліни ВКЗ.2, що не дозволяє зробити висновок про повну відповідність підкритерію.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОНП "Оптика, лазерна фізика" розвиває soft skills через ОК, лабораторні роботи, групові проекти та наукові заходи, сприяючи формуванню комунікаційних навичок, критичного мислення, вміння презентувати результати та працювати в команді, що необхідно для успішної професійної діяльності.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Відповідність підкритерію підтверджено.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Структура ОНП "Оптика, лазерна фізика" забезпечує практикоорієнтованість через інтеграцію лабораторних і практичних занять, експериментальних досліджень та роботи з сучасним обладнанням. Дуальна форма навчання за ОНП не передбачена.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на ОНП "Оптика, лазерна фізика" відповідають чинному законодавству України, є прозорими та недискримінаційними, містять усю необхідну інформацію про конкурсний відбір, а також доступні для вступників через офіційні ресурси університету, при цьому університет забезпечує консультаційну підтримку для абітурієнтів. Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Вступ на освітню програму «Оптика» другого (магістерського) рівня за спеціальністю 104 «Фізика та астрономія» у КНУ імені Тараса Шевченка здійснюється Приймальною комісією відповідно до Положення про приймальню комісію та Правил прийому університету. Експертна група підтвердила повну відповідність освітньої програми вимогам підкритерію 3.2.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

ЗВО забезпечує визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах або під час академічної мобільності, відповідно до нормативних документів і законодавства. Процедура є прозорою, передбачає перезарахування дисциплін після навчання в закордонних університетах та можливість індивідуального розгляду у разі відмінностей програм.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і

зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, не застосовувалося у межах ОНП, проте викладачі можуть враховувати такі знання неофіційно через індивідуальні завдання чи модульні оцінювання. Зафіксоване у звіті ЕГ недостатнє інформування здобувачів щодо можливостей зарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти не є ознакою недоступності цих форм для всіх учасників освітнього процесу. Відповідність підкритерію верифіковано.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за програмою «Оптика, лазерна фізика» загалом організований відповідно до чинного законодавства та ґрунтується на принципах студентоцентрованого підходу й академічної свободи. У програмі використовуються різні методи навчання, зокрема пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий, самостійна робота та практична підготовка, що сприяє досягненню програмних результатів навчання. Водночас, як відзначено експертною групою, окремі навчальні ресурси потребують оновлення та подальшого вдосконалення.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Освітньо-наукова програма "Оптика, лазерна фізика" забезпечує оптимальний баланс між навчальним процесом і науково-дослідницькою діяльністю, дозволяючи студентам ефективно планувати свій час та брати активну участь у наукових проєктах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Під час акредитаційної експертизи ЕГ підтвердила системне щорічне оновлення силабусів, змісту лекцій, завдань для самостійної роботи та матеріалів дистанційного навчання з урахуванням сучасних наукових досліджень і результатів власної наукової діяльності викладачів. Аналіз силабусів засвідчив оновлення списків рекомендованої літератури шляхом вилучення застарілих джерел і доповнення сучасними україномовними та англійськомовними публікаціями. Оновлення змісту освітніх компонентів здійснюється на основі взаємодії викладачів, здобувачів, випускників і роботодавців та затверджується на засіданнях кафедр. Викладачі інтегрують результати власних наукових досліджень у зміст дисциплін, що сприяє актуалізації навчального матеріалу. Водночас у окремих силабусах (ОК1, ОК2, ОК17) залишаються російськомовні джерела, що потребує обов'язкового подальшого перегляду. Загалом зміст освітніх компонентів оновлюється системно та відповідає вимогам підкритерію 4.2.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Відповідність підкритерію верифіковано.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Відповідність підкритерію верифіковано.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура оцінювання на ОНП "Оптика, лазерна фізика" є прозорою, регламентованою нормативними документами КНУ та забезпечує академічну доброчесність. Передбачено механізм перескладання та оскарження, а об'єктивність оцінювання контролюється навчально-методичним відділом.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Відповідність підкритерію загалом підтверджено: забезпечення досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів здійснюють науково-педагогічні працівники з належною професійною та академічною кваліфікацією. Водночас відомості про самооцінювання (таблиця 2) містять застарілу інформацію щодо публікаційної активності викладачів, які забезпечують освітні компоненти. У зв'язку з цим ГЕР та ЕГ під час оцінювання керувалися інформацією з відкритих або доступних членам ГЕР джерел, що певною мірою ускладнювало встановлення відповідності публікацій тематиці освітніх компонентів ОНП. ПЕРЕЛІК

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

До реалізації ОНП «Оптика, лазерна фізика» залучаються фахівці Національної академії наук України, зокрема через Відділення цільової підготовки КНУТШ при НАН України. Практична підготовка здобувачів здійснюється на базі Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України, що підтверджується відповідними наказами про проходження практики. Крім того, за підтримки DAAD до освітнього процесу залучаються міжнародні експерти, які проводять лекції та забезпечують дистанційні лабораторні заняття з використанням обладнання закордонних університетів. Така співпраця сприяє посиленню практичної складової навчання та інтеграції програми у міжнародний науково-освітній простір.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення КНУ імені Тараса Шевченка є достатнім для реалізації ОП «Оптика, лазерна фізика» та досягнення визначених програмою цілей і програмних результатів навчання. Здобувачі мають доступ до сучасної лабораторної бази, зокрема потужностей ЦККНО «Мікроскопія та лазерна спектроскопія», комп'ютерних класів, мультимедійного обладнання, спеціалізованого програмного забезпечення та ресурсів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, включно з базами Scopus і Web of Science. Для організації освітнього процесу використовуються інструменти змішаного навчання (Google-сервіси, Zoom), а практична підготовка здійснюється, зокрема, на базі наукових установ. Виявлені окремі технічні недоліки навчальних матеріалів не мають системного характеру та можуть бути усунуті в робочому порядку. Загалом ресурсна база відповідає вимогам підкритерію 7.1.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Відповідність підкритерію підтверджено.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Відповідність підкритерію підтверджено.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Відповідність підкритерію підтверджено.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У КНУ імені Тараса Шевченка функціонує нормативно визначена система процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. Освітньо-наукова програма «Оптика, лазерна фізика» затверджується та оновлюється відповідно до внутрішніх нормативних документів університету, а зміни до її змісту розглядаються на засіданнях кафедр та відповідних органів управління освітнім процесом. Водночас аналіз матеріалів акредитаційної справи, висновку ЕГ та результатів попередньої акредитації свідчить про недостатню ефективність реалізації цих процедур на практиці. Зокрема, попередня акредитація освітньої програми мала умовний характер і супроводжувалася низкою рекомендацій щодо вдосконалення структури програми, забезпечення програмних результатів навчання та посилення практичної й дослідницької складової. Частина цих рекомендацій була врахована лише частково, а окремі зміни відображені у новій редакції освітньої програми, яка не є предметом поточної акредитації і не була завантажена у систему. Таким чином, механізми моніторингу та своєчасного перегляду освітньої програми не забезпечили належного оперативного реагування на результати попередньої акредитаційної експертизи. Крім того, надані матеріали містять ознаки формального характеру окремих процедур перегляду освітньої програми, зокрема відсутність чітко задокументованого зв'язку між результатами моніторингу програми, рекомендаціями попередніх експертів та фактичними змінами у структурі освітніх компонентів. Окремо GER зауважує, що якість підготовки ЗВО відомостей самооцінювання (зокрема, таблиця 2) свідчить про необхідність більш ретельного контролю за процесами обліку наукових здобутків НПП та змістом матеріалів, що подаються на акредитаційну експертизу. У сукупності це свідчить про те, що, попри наявність нормативно визначених процедур, їх практична реалізація є недостатньо послідовною та результативною стосовно ОНП, що акредитується. Таким чином, GER погоджується з критичною оцінкою експертної групи та вважає, що ОНП лише частково відповідає вимогам підкритерію 8.1.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

GER встановила, що відповідні нормативні документи ЗВО передбачають участь здобувачів вищої освіти у процедурах забезпечення якості освітніх програм, зокрема через їх представництво у колегіальних органах управління та проведення опитувань. Заклад також декларує використання результатів опитувань для моніторингу та вдосконалення освітнього процесу. Водночас аналіз матеріалів акредитаційної справи, висновку експертної групи та відповідей ЗВО свідчить, що практична участь здобувачів у процесах перегляду та розвитку ОНП «Оптика, лазерна фізика» є епізодичною. Експертною групою встановлено, що попри формальне представництво студентів у колегіальних органах, випадки внесення змін до освітньої програми за їхніми пропозиціями фактично не підтвержені. У відповіді на зауваження експертної групи ЗВО наголошує на наявності відповідних процедур та практики опитувань здобувачів, однак надані пояснення не містять достатніх підтверджень їх системного впливу на зміст і структуру освітньої програми. У сукупності це свідчить про те, що участь здобувачів у процедурах забезпечення якості освітньої програми має переважно формальний характер. Таким чином, GER погоджується з висновком експертної групи та вважає, що освітня програма лише частково відповідає вимогам підкритерію 8.2.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Відповідність підкритерію підтверджено.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Відповідність підкритерію підтверджено.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

ЕГ зазначає, що виправлення зауважень GER (зокрема щодо SK07 та PRN14) наразі має декларативний характер і реалізується на рівні окремих розпоряджень кафедри, а не через оновлений текст ОП. GER погоджується з думкою щодо недостатності реагування моніторингу освітньої програми.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

GER встановила, що результати попереднього зовнішнього забезпечення якості вищої освіти формально були враховані під час підготовки матеріалів до поточної акредитації ОНП «Оптика, лазерна фізика». У звіті самооцінювання та відповіді ЗВО на зауваження ЕГ наведено інформацію про наміри вдосконалити структуру освітньої програми, зокрема щодо посилення практичної та дослідницької складової, а також уточнення забезпечення програмних результатів навчання. Водночас аналіз матеріалів акредитаційної справи свідчить, що рекомендації попередньої акредитації з результатом "умовна" були враховані лише частково та не інтегровані у чинну редакцію освітньої програми. Частина змін, на які посилається ЗВО у відповідях на зауваження експертної групи, відображена у новій редакції освітньої програми, яка не є предметом поточної акредитації і не була надана для розгляду НАЗЯВО. Це свідчить про те, що механізми реагування на результати попереднього зовнішнього оцінювання не забезпечили оперативного внесення необхідних змін до програми, за якою фактично здійснюється підготовка здобувачів. Крім того, окремі проблемні аспекти, які були предметом уваги під час попередньої акредитації (зокрема узгодженість

структури програми з програмними результатами навчання та організація практичної і дослідницької підготовки), залишаються актуальними і під час поточної акредитаційної експертизи. Це свідчить про недостатню ефективність використання результатів зовнішнього забезпечення якості як інструменту системного вдосконалення освітньої програми. У сукупності зазначене дає підстави констатувати, що результати попередніх процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти враховуються закладом лише частково. ГЕР погоджується з критичною оцінкою експертної групи та вважає, що освітня програма не відповідає вимогам підкритерію 8.6.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

За підкритерієм 8.7 ГЕР підтримує констатуючу позицію експертної групи, що культура забезпечення якості в університеті ґрунтується на «Положенні про систему забезпечення якості» та реалізується через щорічний перегляд робочих програм дисциплін, анкетування здобувачів щодо змісту ОП і якості викладання, а також централізований моніторинг, який координує Відділ забезпечення якості за підтримки АСУ «Тритон».

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

За підкритерієм ГЕР підтримує позицію експертної групи, що права та обов'язки учасників освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка чітко врегульовані внутрішніми нормативними документами (Статут, положення про організацію освітнього процесу, систему забезпечення якості, етичний кодекс тощо) та дотримуються під час реалізації ОНП «Оптика, лазерна фізика». За результатами аналізу матеріалів самооцінювання та спілкування з фокус-групами встановлено повну відповідність вимогам підкритерію та критерію загалом.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

ГЕР цілком підтримує результати аналізу даного підкритерію, наведені у звіті ЕГ.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

За результатами аналізу відкритості та повноти інформаційного наповнення офіційного вебсайту закладу вищої освіти експертна група встановила, що в цілому ЗВО забезпечує доступ до основних документів освітньої програми, зокрема її опису, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, а також інформації щодо можливостей формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Водночас ГЕР виявлено недоліки у частині своєчасності та повноти оприлюднення інформації на офіційних сторінках структурних підрозділів. Зокрема, інформація про наукові профілі, публікаційну активність та наукові здобутки науково-педагогічних працівників подається фрагментарно, оновлюється нерегулярно та не завжди відповідає актуальному стану їх наукової діяльності. Така ситуація обмежує можливості заінтересованих сторін, включаючи учасників акредитаційної експертизи, отримувати повне та достовірне уявлення про кадрове забезпечення освітньої програми та його наукову спроможність. У зв'язку з цим ГЕР вважає, що вимога щодо своєчасного оприлюднення точної та достовірної інформації реалізується не в повному обсязі та потребує вдосконалення.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галуззями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформуванати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

У процесі постакредитаційного оновлення освітньої програми повною мірою врахувати вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 104 «Фізика та астрономія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема щодо змісту програмних результатів навчання та фахових (спеціальних) компетентностей. Привести у відповідність структурно-логічну схему ОНП та забезпечити чітке узгодження змісту освітніх компонентів із програмними результатами навчання і компетентностями програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У наступній редакції ОНП забезпечити набуття здобувачами фахової компетентності SK07 (Здатність організовувати освітній процес та проводити практичні і лабораторні заняття з фізичних або астрономічних навчальних дисциплін у закладах вищої освіти) та досягнення програмного результату навчання PRN14 (Розробляти та викладати фізичні або астрономічні навчальні дисципліни у закладах різних рівнів освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики, здійснювати консультативну та методичну підтримку здобувачів освіти»). З цієї метою доцільно передбачити в структурі ОНП обов'язкові освітні компоненти методично-дидактичного спрямування, а також

включити педагогічну (асистентську чи тьюторську) практику до переліку обов'язкових освітніх компонентів. Привести у відповідність до норм ЗВО та змісту ОНП робочу програму основної дисципліни "Асистентська практика". Не допускати порушення вимог Стандарту вищої освіти при перегляді ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ГЕР відзначає, що ЗВО забезпечив належні умови для інформування здобувачів щодо правил і можливостей визнання результатів неформальної та інформальної освіти. Додаткових рекомендацій за цим критерієм ГЕР не надає.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендуємо до початку наступного навчального року привести навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів у відповідність до вимог законодавства України щодо функціонування державної мови та інформаційної безпеки. З цією метою доцільно замінити або доповнити навчальні матеріали сучасними науковими джерелами українських та міжнародних видавництв. До кінця поточного навчального року запровадити системний аналіз результатів опитувань здобувачів освіти саме за даною освітньою програмою з метою своєчасного виявлення проблемних аспектів реалізації ОНП та використання отриманих результатів у процедурах внутрішнього забезпечення якості освіти.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Окремих рекомендацій за підкритерієм ГЕР не формулює.

Критерій 6. Людські ресурси

Гаранту ОПП, завідувачу випускової кафедри, декану факультету рекомендується посилити та регуляризувати системність обліку та моніторингу наукових здобутків науково-педагогічних працівників, зокрема забезпечити більш ретельну фіксацію публікаційної активності викладачів та її відповідність освітнім компонентам, які вони забезпечують. Доцільно також удосконалити внутрішні процедури аналізу зв'язку тематики наукових публікацій НПП із змістом дисциплін, що викладаються, та забезпечити регулярне оновлення відповідної інформації в документах освітньої програми і матеріалах, що подаються під час акредитації.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Окремих рекомендацій за підкритерієм ГЕР не формулює.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

До початку 2026/27 н.р. проаналізувати застосування чинних у ЗВО процедур внутрішнього моніторингу якості до освітньої програми, що акредитується. Вдосконалити систему внутрішнього забезпечення якості, враховуючи рекомендації, сформульовані за результатами попередньої та чинної акредитаційної експертизи. Службам, відповідальним за внутрішнє забезпечення якості у ЗВО, відповідальним особам, причетним до розробки, перегляду та реалізації ОП (декану, завідувачу випусковою кафедрою, гаранту ОП) рекомендуємо проводити попередній моніторинг матеріалів ОП, яка підлягає акредитації в НАЗЯВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР рекомендує закладу вищої освіти до початку наступного навчального року забезпечити створення та впровадження внутрішньої процедури регулярного моніторингу, актуалізації та верифікації інформації, що оприлюднюється на офіційних вебсторінках структурних підрозділів, зокрема щодо наукових профілів, публікаційної активності та наукових здобутків науково-педагогічних працівників. Передбачити визначення відповідальних осіб за оновлення інформації, встановлення чітких термінів її перегляду, а також уніфікацію вимог до змісту та структури представлення таких даних з метою забезпечення їх повноти, достовірності та відповідності актуальному стану наукової діяльності викладачів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ГЕР Е II ID 58608.xlsx	oVvJRe9E7GOhEi7GujIAq2/9ZZfKY5Fc2zMcPZcZJxI =

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

МАРТИНЮК ОЛЬГА ВАСИЛІВНА